

van het artsenverzet, 'velen die aan het beleid van de leiding van het MC begonnen te twijfelen.'¹

Dat laatste dunkt ons niet juist. Hier of daar kan die twijfel wel gerezen zijn, maar wij beschouwen het feit dat korte tijd later niet minder dan vijf-en-vijftighonderd artsen op verzoek van het Centrum Verwey en Wimmer schriftelijk deden weten² dat zij met hun demonstratie louter tegen de Artsenkamer hadden willen ageren die nog steeds voor hen onaanvaardbaar was ('Ik wijs er . . . nogmaals op, dat ik mij niet meer als lid van de Artsenkamer beschouw'), als bewijs dat de bereidheid om de consignes van het Centrum op te volgen, niet wezenlijk verminderd was. Men liep met die ietwat uitdagende brief niet veel risico: het Centrum had alle aanleiding om te veronderstellen dat de bezetter niet van plan was, de Artsenkamer de hand boven het hoofd te houden. Wimmer had dat namelijk op 1 april te verstaan gegeven in een gesprek met tien artsen die hij, buiten Croïn om, onofficieel had laten uitnodigen – hij zal zich, voor hij dat deed, zeker van Seyss-Inquarts instemming verzekerd hebben. Inderdaad: 'de gewenste resultaten waren bereikt.'

In overleg met de Nederlandse Artsenkamer ging het NSB-bureau voor publieke-opinie-onderzoek later in april na, hoe men in den lande op de artsendemonstratie gereageerd had. Ruim 1100 rapporten werden verzameld. Uit die rapporten werd geconcludeerd,

'dat ongeveer 85 % van de ondervraagde volksgenoten de houding van de Nederlandse artsen in het conflict met de Nederlandse Artsenkamer goedkeurt en zelfs toejuicht . . . Het is dus overduidelijk gebleken, dat de Nederlandse artsen van hun positie en het overwicht dat zij uit hoofde van hun positie bezitten, een schandelijk misbruik hebben gemaakt en, in vele gevallen gesteund door pastoors en predikanten, de dolzinnigste en dikwijls weerzinwekkendste geruchten de wereld ingestuurd hebben om hun houding te rechtvaardigen'³ –

machteloos gepraat-achteraf was dat. Het bevestigde overigens wat *Het Parool* geschreven had: er was allerwege 'vreugde' geweest 'over de duidelijke demonstratie van afkeer tegen de nationaal-socialistische beginselen' – de demonstratie die op donderdag 25 maart ingezet was.

Wij durven veronderstellen dat in Amsterdam en elders de vreugde nog groter was toen men vernam dat slechts twee dagen later, op zaterdag de 27ste, het bevolkingsregister van de hoofdstad in vlammen was opgegaan.

¹ De Vries: *MC*, p. 50. ² Tekst van de brief: a.v., p. 49-50. ³ NSB, hoofdkwartier, hoofdafd. III, bureau voor bijzondere aangelegenheden: 'Mededelingen', no. 4 (mei 1943), p. 4 (NSB, 239).